

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

HELSEKRAV TIL FØRERKORT

Roman Benz
ass. fylkeslege

SUS, 12.03.2019

Disposisjon

- Lovverket – endringer
- Meldeplikt
- Verktøy
- Førerkortvurdering
 - Helseundersøkelse
 - Førerkortgrupper
 - Kjøre vurdering
- Dispensasjon
- Generelt om helsekrav til førerkort
- Spesifikt om helsekrav ved:
 - Nevrologiske sykdommer Kapittel 7

Lovverket: førerkortforskriften

- Vedlegg 1 – Helsekrav
 - Endret ved forskrift, i kraft fra 01.10.2016
- Endringer:
 - Fastlegen har fått en større rolle
 - Mer detaljerte helsekrav
 - Fra dispensasjon til helsekrav oppfylt
 - Noen krav har blitt strengere
 - Bare unntaksvis dispensasjon

Meldeplikt

- Gjelder: Lege, optikar og psykolog
- Lovverk:
 - Helsepersonelloven §34 og
 - Førerkortforskriften vedlegg 1 §2
- Individuelt lovpålegg
- Legen/psykologen er sakkyndig
 - Taushetsplikt ikke til hinder jf. hpl § 27

Meldeplikt

- Når skal en sende melding:
 - Helsesvekkelse som påvirker evne til å føre motorvogn trafikksikker
 - Helsesvekkelse som varer over 6 måneder
- Når skal en ikke sende melding:
 - Helsekrav ikke oppfylt < 6 måneder
- Info til pasient:
 - Helsekrav ikke oppfylt
 - Kjøring ikke tillatt
 - Pliktig å følge dette (jf. vegtrafikkloven og førerkortforskrift)
 - Journalføres

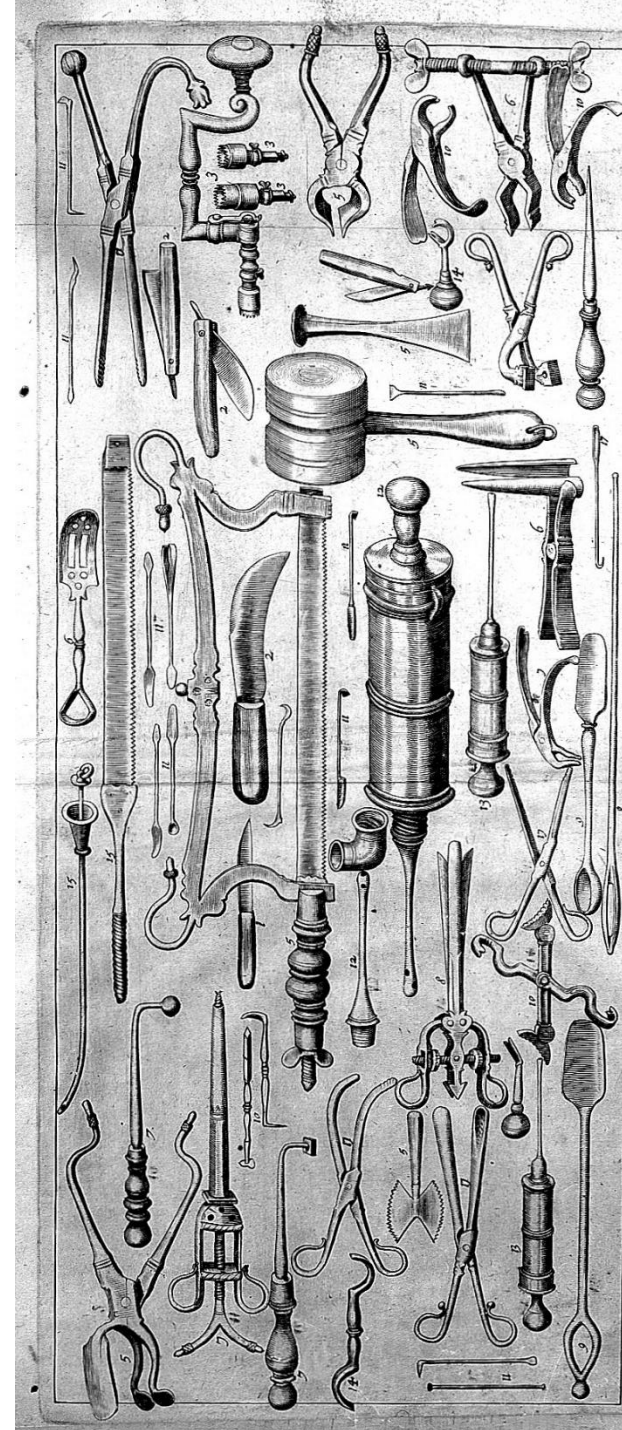
Meldeplikt

- Hvordan:
 - Skriftlig til Fylkesmannen
 - Epikrise/eget brev/poliklinisk notat
- Melding:
 - Opplysninger: hvorfor melding
 - Vurdering av helsekrav
 - Nok informasjon til å vurdere helsekrav

Verktøy

- Helsedirektoratet: Førerkortveileder
- NEL: legemiddelkalkulator
- Norsk legemiddelhåndbok: ekvivalangetiske doser av opioidanalgetika

Undersøkelse i førerkortsaker

Førerkortforskrift, vedlegg 1 §5

Vurdering av om helsekrav er oppfylt for føring av motorvogn skal ut over en **generell helseundersøkelse** omfatte:

- a) undersøkelse av **sensoriske funksjoner** (syn, hørsel)
- b) vurdering av **kognitiv funksjon, psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser**
- c) undersøkelse av **førlighet**
- d) vurdering av **legemiddelforbruk** og bruk av **rusmidler**
- e) blod-, urin- eller andre **relevante prøver** og undersøkelser i den utstrekning det er nødvendig for å bedømme søkers helsemessige skikkethet.

Plikt til å gi informasjon

- Førerkortforskrift, vedlegg 1 §6
- Legitimasjon
- «Søkeren er pliktig til å gi legen så fullstendige opplysninger som mulig om sin helsetilstand»

Førerkortgrupper

- Førarkortgruppe 1:
 - Klasse: AM, S, T, A1, A2, A, B, BE
- Førarkortgruppe 2:
 - Klasse: C1, C1E, C, CE
- Førarkortgruppe 3:
 - Klasse: D1, D1E, D, DE
 - Kompetansebevis uttrykking, trafikklaerar, køyresetel

Kjørevurdering

- Etter anmodning fra lege/optiker
 - krav i forskrift
- Etter avgjørelse fra trafikkstasjon
- Anmodning fra lege via fylkesmannen

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dispensasjon

«Dispensasjon fra bestemmelsene i kapittel 4 til 18 skal bare gis der det etter en samlet vurdering av helsetilstand og trafiksikkerhet vil være **åpenbart urimelig** å avslå en søknad om dispensasjon. Søkers behov for førerett skal ikke inngå i vurderingen.»

- Skal bare unntaksvis bli innvilget
- Skal ikke brukes til å flytte grenser fastsatt i regelverket

Dispensasjon

Vedtak om dispensasjon som er truffet i medhold av vedlegg 1 før 01.10.2016, gjelder frem til dispensasjonen løper ut.

En dispensasjon kan ikke gis utover 30.09.2019!
Søknad sendes til Fylkesmannen der søker er bosatt
Klage: Helseklage

Helsekrav - generelt

- Førarkortforskrift, vedlegg 1 – Helsekrav
- Overordnet
§2, første ledd: *Ingen må føre motorvogn når vedkommende ikke er i stand til å kjøre på trafikksikker måte på grunn av sykdom, bruk av midler som gir svekket kjøreevne, eller annen helsesvekkelse.*
- Lege kan kreve kontroller
- §§ 42 og 43: andre/flere sykdommer/helsesvekkelser

Helsekrav Kognitiv svikt

- § 15: *Helsekrav er ikke oppfylt når svekkelse av kognitiv funksjon medfører økt trafikksikkerhetsrisiko.*
- *Førerkortsøkere i førerkortgruppe 2 og 3 skal ved mistanke henvises til nevropsykologisk vurdering*
- Ofte førerrett med begrenset varighet

Hvordan vurdere helsekravet

- Søkers kognitive funksjon vurderes av legen ut frå kjent sykehistorie og undersøkelse
- Komparentopplysninger (krever informert samtykke)
- Kognitive tester
- Spesialistvurdering (relevant spesialist)
- Kjøre vurdering
- Bruk av ergoterapeut (utarbeidet program P-drive)

Kognitive tester

- MMSE-NR3
- Klokketest KT-NR3
- Trailmaking A-NR3
- Trailmaking B-NR3

	Indikerer godkjent	Tvil	Indikerer svikt
MMSE-NR3	≥ 26	19-25	≤ 18
Klokketest KT-NR3	4-5	2-3	0-1

Ved skår i kolonnene for «tvil» eller «indikerer svikt», kan MMSE-NR3 (med tilhørende stimulusark) og Klokketest KT-NR3 være supplerende tester (se lenker til testene over).

TMT-NR3 er best egnet til å avdekke sviktende kjøreevne ved nedsatt psykomotorisk tempo, nedsatt rom/retningsans og nedsatt eksekutiv funksjon.

Testene skal gjennomføres i angitt rekkefølge og i samme seanse.

	Indikerer godkjent	Tvil	Indikerer svikt
TMT-A-NR3	≤ 60 sek	61-110 sek	≥ 111 sek
TMT-B-NR3	≤ 170 sek	171-300 sek	≥ 301 sek

Helsekrav – Middel

- § 35: *Helsekrav er ikke oppfylt dersom alkohol, rusmidler eller legemidler brukes i et omfang og på en måte som fører til helsesvekkelse med økt trafikksikkerhetsrisiko.*

Helsekrav – Alkohol

- Observasjonstid:
 - Førarkortgruppe 1: 6 månadar
 - Førarkortgruppe 2 og 3: 12 månadar
- Krav om månadleg oppfølging som viser **fråhald** og normaliserte biologiske prøvar
- Biomarkørar: PEth eller CDT%
- Avgrensa varigheit og kvartalsvis kontroll som viser **kontrollert** bruk

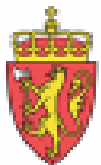
Helsekrav – Gjentatt eller vedvarende bruk av rusmidler eller legemidler til rusformål

- Rusmiddel: helseskadeleg bruk som gjev auka trafikktryggleiksrisiko, eller avhengigheit av illegale rusmiddel
 - Døme: cannabis, amfetamin, heroin, kokain, ecstasy, hallusinogenar
- Legemiddel: gjentakande eller vedvarande bruk til rusformål
- Krav: negative prøvar (totalfråhald)
 - Gruppe 1: 6 månadar
 - Gruppe 2: 3 år

Helsekrav – legemiddel: opioidar

- Kortvarig smertebehandling (gruppe 1, 2 og 3):
 - Kontinuerleg behandling: Ikkje oppfylt
 - Enkeltdose etter legeanbefaling: 8 timar
- Kronisk smertebehandling førarkortgruppe 1
 - Klar medisinsk indikasjon
 - >1 veke etter doseendring
 - ≤ 300 mg morfinekvivalentar
 - Langtidsvirkande legemiddel
 - 8 timar etter ekstra dose korttidsvirkande
- Kronisk smertebehandling førarkortgruppe 2 og 3:
Helsekrav ikkje oppfylt

Helsekrav – legemiddel: benzodiazepin

Virkestoff	Handelsnamn	Maksdose	
		Førarkortgruppe 1	Førarkortgruppe 2 og 3
Oksazepam	Sobril	30 mg/døgn	0
Diazepam	Stesolid/Valium/Vival	10 mg/døgn	0
Zopiklon	Imovane/Zopiclone/Zopiklon/Zopitin	7,5 mg/døgn	7,5 mg/døgn
Zolpidem	Stilnoct/Zolpidem	10 mg/døgn	10 mg/døgn
Nitrazepam	Apodorm/Mogadon	10 mg/døgn	10 mg/døgn

- 8 timars regel for zopiklon, zolpidem og nitrazepam, og:
 - Gruppe 2 og 3: sporadisk bruk i periode på maks 5 dagar
- Helsekrav ikkje oppfylt ved andre benzodiazepinar

Helsekrav – legemiddel: antihistamin som sovemiddel

Virkestoff	Handelsnamn	Maksdose	
		Førarkortgruppe 1	Førarkortgruppe 2 og 3
Alimemazin	Vallergan	30 mg/døgn	0
Prometazin	Phenergan	25 mg/døgn	0
Hydroksyzin	Atarax	30 mg/døgn	0

- 8 timars regel

Helseattesten

- Egenerklæring om helse
- Helseattest førerrett
- Helseattest - syn

The screenshot displays the 'Søknad om førerkort/ kompetansebevis' (Application for driver license/competence certificate) form from the Helsedirektoratet (Health Directorate). The form is divided into several sections:

- Personlig informasjon:** Fields for name, birth number, and address.
- Helseattest førerrett:** A section for the health certificate for the driver's license, including a declaration of health and a list of medical conditions.
- Helseattest førerrett - SYN:** A section for the vision test, including a declaration of vision and a table for visual acuity.

The 'Helseattest førerrett' section includes a declaration of health and a list of medical conditions:

- Jeg er sikker
- Eventuelt er
- sakers ident
- Det er foret
- Hva slags leg

The 'Helseattest førerrett - SYN' section includes a declaration of vision and a table for visual acuity:

SYN	Høyre øye	Venstre øye	Begge øyne
Uten korreksjon			
Med korreksjon			
Korreksjonens styrke			

Rutiner ved tilbakelevering av førerkort etter inndragning på grunn av helse:

Helseattest → Politi →
Trafikkstasjon

Rutiner ved tilbakelevering av førerkort etter inndragning på grunn av helse:

Helseattest → Politi →
Trafikkstasjon

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Hpl § 31 Opplysninger til nødetater

Helsepersonell skal varsle politi og brannvesen dersom dette er nødvendig for å avverge alvorlig skade på person eller eiendom.

Hvilke virkemidler har politiet?

Vegtrafikkloven:

§ 34. Tilbakekall av retten til å føre motorvogn mv. på grunn av særlige forhold (første ledd).

Dersom politiet har skjellig grunn til å tro at innehaver av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn ikke lenger fyller de krav som er fastsatt til syn, helse og førlighet for slik førerrett, herunder at innehaveren ikke må misbruke alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, eller at innehaveren ikke har de kunnskaper eller den kjøreferdighet som hensynet til trafiksikkerheten krever, kan politimesteren eller den han gir myndighet pålegge innehaveren - dersom denne fortsatt ønsker å nytte sin førerrett - innen en fastsatt frist å underkaste seg slik legeundersøkelse som finnes påkrevd og framstille seg til helt eller delvis ny førerprøve. Finner politiet det nødvendig, kan det pålegge ham å levere førerkortet til politiet inntil videre.

SAKSGANG VED SØKNAD OM FØRERKORT

